

โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังเป็นโรคที่พบได้บ่อยและมีการก้าวหน้าของโรคเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ การฟื้นฟูสมรรถภาพปอดเป็นวิธีการที่สามารถลดความรุนแรงของโรคในผู้ป่วยปอดอุดกั้นเรื้อรังได้ ดังนั้นพฤติกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพปอดจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ป่วย การวิจัยกึ่งทดลองชนิด 2 กลุ่มวัดก่อนและหลังการทดลองครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามอุดมการณ์ต่อพฤติกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพปอดของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โดยใช้แนวคิดทฤษฎีความสำเร็จตามอุดมการณ์ของคิง (King, 1981) เป็นกรอบทฤษฎีการวิจัย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังในระยะสงบที่มีความรุนแรงของโรคระดับ 3-4 ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช จังหวัดตาก ระหว่างเดือนเมษายนถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2551 เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงจำนวน 30 ราย สุ่มเข้าสู่กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองกลุ่มละ 15 ราย กลุ่มทดลองได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามอุดมการณ์ ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการพยาบาลตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามอุดมการณ์ 2) คู่มือการฟื้นฟูสมรรถภาพปอดสำหรับผู้ป่วยปอดอุดกั้นเรื้อรัง 3) แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล และ 4) แบบประเมินพฤติกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพปอดของผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติทดสอบที (t-test) ผลการศึกษาพบว่า

1. ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพปอดโดยรวมของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่ได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามอุดมการณ์สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมด้านการรับประทานอาหาร การควบคุมอาการ การบริหารการหายใจ และการออกกำลังกายในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมด้านหลักเลี่ยงการติดเชื้อและการพักผ่อนและผ่อนคลายในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมด้านการใช้ยาไม่มีความแตกต่างกัน

2. ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพปอดโดยรวมของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังหลังได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามอุดมการณ์สูงกว่าก่อนได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามอุดมการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมด้านการใช้ยา การควบคุมอาการ การบริหารการหายใจ และการออกกำลังกายสูงกว่าก่อนการศึกษาย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมด้านการพักผ่อนและผ่อนคลายสูงกว่าก่อนการศึกษาย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมด้านการรับประทานอาหารและด้านหลักเลี่ยงการติดเชื้อไม่มีความแตกต่างกัน

ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามอุดมการณ์มีผลให้ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังมีพฤติกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพปอดดีขึ้น จึงควรนำไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลสำหรับผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังต่อไป

Chronic Obstructive Pulmonary Disease (COPD) is a common and progressive condition. Pulmonary rehabilitation is a procedure that can decrease the severity of the disease in the patients with COPD. Hence, pulmonary rehabilitation behavior is of paramount significance for them. The purpose of this quasi-experimental, two groups pre-post test design, was to examine the effect of nursing care based on Theory of Goal Attainment on pulmonary rehabilitation behaviors among patients with chronic obstructive pulmonary disease. King's Theory of Goal Attainment was used as the study framework. Thirty patients with COPD stage 3 and 4 from the Out Patient Department, Somdejprajoataksinnmaharaj hospital, Tak province, during April to June 2008, were purposively selected and randomly assigned into experimental and control groups, 15 in each group. Subjects in the experimental group received nursing care based on King's Theory of Goal Attainment while the control group received routine nursing care. The research instruments consisted of; 1) a nursing care plan based on King's Theory, 2) Handbook for Pulmonary Rehabilitation, 3) a Demographic Data Recording Form, and 4) the Pulmonary Rehabilitation Behavior of COPD Patients Scale. Data were analyzed using descriptive statistics and t-test.

The study findings were as follows:

1. The overall pulmonary rehabilitation behavior mean score among COPD patients after receiving nursing care based on King's Theory was significantly higher than those receiving routine nursing care ($p < .001$). Considering each component, mean scores of eating behavior, symptoms controlling behavior, breathing exercise behavior, and exercise behavior of the experimental group were significantly higher than those of the control group ($p < .001$). Mean scores of infection prevention behavior and rest and relaxation behavior of the experimental group were significantly higher than those of the control group ($p < .01$). However mean score of medication use behavior in both groups was not statistically different

2. The overall pulmonary rehabilitation behavior mean score among COPD patients after receiving nursing care based on King's Theory was significantly higher than that of before ($p < .001$). Considering each component, mean scores of medication use behavior, symptoms controlling behavior, breathing exercise behavior, and exercise behavior were significantly higher than those of before ($p < .001$). Mean score of rest and relaxation behavior was significantly higher than that of before ($p < .01$). However, mean scores of eating behavior and infection prevention behavior were not statistically different.

These findings indicated that COPD patients receiving the nursing care based on King's Theory of Goal Attainment can achieve higher pulmonary rehabilitation behavior. Therefore, application of nursing care based on this particular theory is recommended.